

A. UNA PRIMERA PINZELLADA A L'ANÀLISI TERRITORIAL DE LA MANCOMUNITAT DE L'ALT Penedès

1. INTRODUCCIÓ

Aquest apartat té com a finalitat realitzar una primera aproximació a l'anàlisi territorial de l'àmbit d'estudi inclòs dins la Mancomunitat de l'Alt Penedès.

En aquest sentit, l'objectiu concret d'aquest apartat de l'estudi general, és conèixer quins són els elements estructurals i definidors del territori a través de l'anàlisi de la dades bàsiques de superfície, població i densitat, els límits político-administratius, la geologia, el relleu, geologia, les aigües, la vegetació i el paisatge a través del mapa dels usos del sòl i de les cobertes del sòl, espais naturals, els riscos naturals, els serveis tècnics, els usos periurbans, les infraestructures de comunicació dels 9 municipis de la Mancomunitat de l'Alt Penedès.

L'anàlisi territorial està íntimament lligat amb els objectius de la Llei 2/2002, d'urbanisme de Catalunya i la seva recentment aprovada modificació 10/2004 (LU).

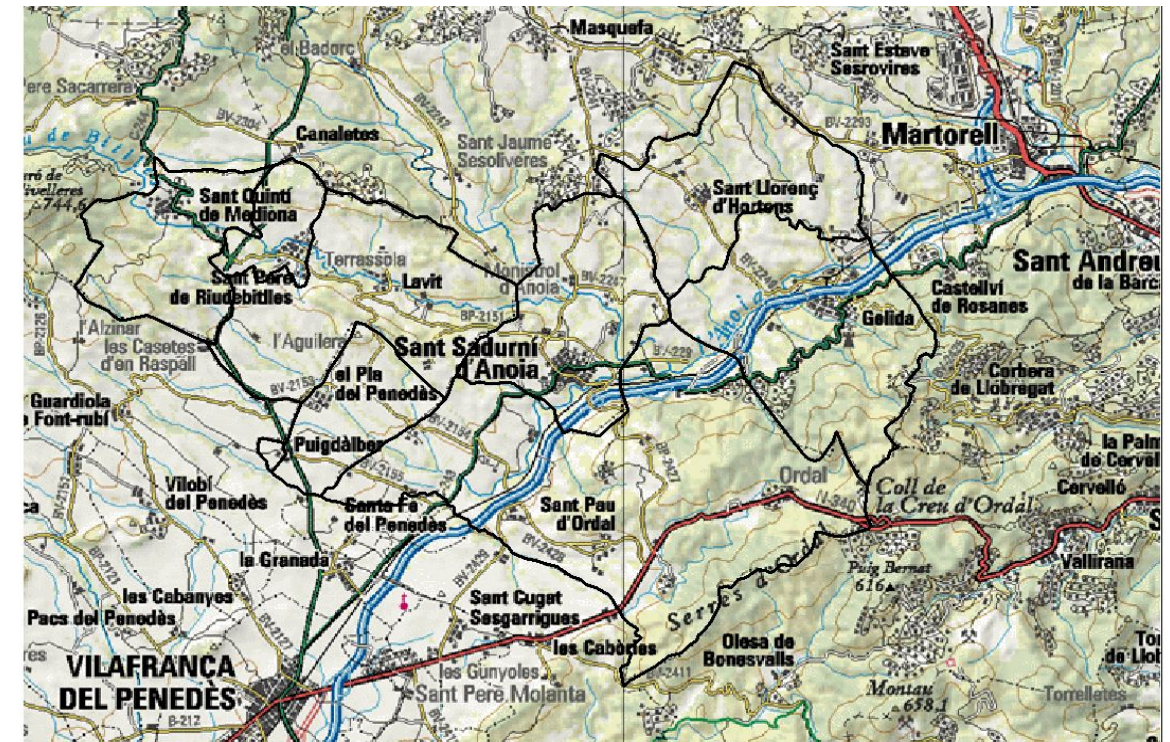
L'hem estructurat en diversos apartats, els quals tenen una semblant metodologia compositiva. Aquesta metodologia té un caràcter descriptiu i alhora quantitatiu. S'inicia cada capítol amb el contingut teòric, seguit de l'anàlisi de les dades contingudes en cada un dels mapes, gràfics i taules.

1.1. Àmbit territorial

L'àmbit que abraça aquest estudi compren el municipis de la Mancomunitat de l'Alt Penedès. Aquests són: El Pla del Penedès, Gelida, Puigdàlber, St. Llorenç d'Hortons, St. Quintí de Mediona, St. Pere de Riudebitlles, St. Sadurní d'Anoia, Torrelavit i Subirats –un terç dels municipis de la comarca amb 18.000 hectàrees-. A més, també s'han estudiat els municipis veïns tant de la comarca del Baix Llobregat, de l'Anoia així com dels municipis veïns de la Mancomunitat a la pròpia comarca de l'Alt Penedès.

L'interès d'anitzar els municipis veïns rau en conèixer tant el contingut com l'evolució territorial de la MAP. Fora del tot erroni analitzar només els municipis de la Mancomunitat de l'Alt Penedès a mode d'illa tancada en si mateixa, deixant de banda els municipis que li són més propers i els quals tenen unes similituds territorials, urbanístiques, poblacionals i paisatgístiques comunes.

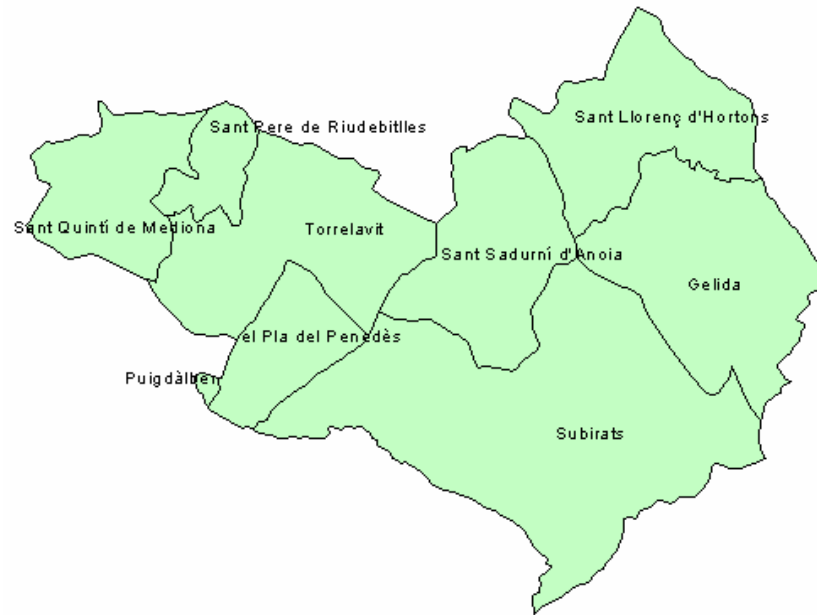
Mapa 1: Àmbit territorial de la Mancomunitat Alt Penedès

1.2. Dades bàsiques

L'àmbit territorial del Pla Director Supramunicipal de Sostenibilitat de la Mancomunitat de l'Alt Penedès (El Pla del Penedès, Gelida, Puigdàlber, St. Llorenç d'Hortons, St. Quintí de Mediona, St. Pere de Riudebitlles, St. Sadurní d'Anoia, Torrelavit i Subirats), a partir d'ara MAP, tenen una extensió superficial de 17.394 ha i estan situats al sud-oest de la província de Barcelona dins la comarca de l'Alt Penedès. Té una població censada de 27.577 habitants padró 2004 (idescat 2005) i una densitat de població de 158 hab/km². El municipi de St. Sadurní d'Anoia configura la capital subcomarcal d'aquest territori i és el centre neuràlgic i aglutinador de les activitats productives. St. Sadurní d'Anoia és centre de serveis, d'equipaments, de residència i alhora turístic (efecte caves Freixenet i Codorniu, principalment).

Mapa 2: Mancomunitat de l'Alt Penedès

La MAP està formada per 9 municipis amb una extensió superficial de 17.394 ha, xifra que representa el 30% del total superficial comarcal. El MAP inclou els municipis de El Pla del Penedès, Gelida, Puigdàlber, St. Llorenç d'Hortons, St. Quintí de Mediona, St. Pere de Riudebitlles, St. Sadurn d'Anoia, Torrelavit i Subirats. La mitjana superficial de la Mancomunitat de l'Alt Penedès és de 1.932 ha.

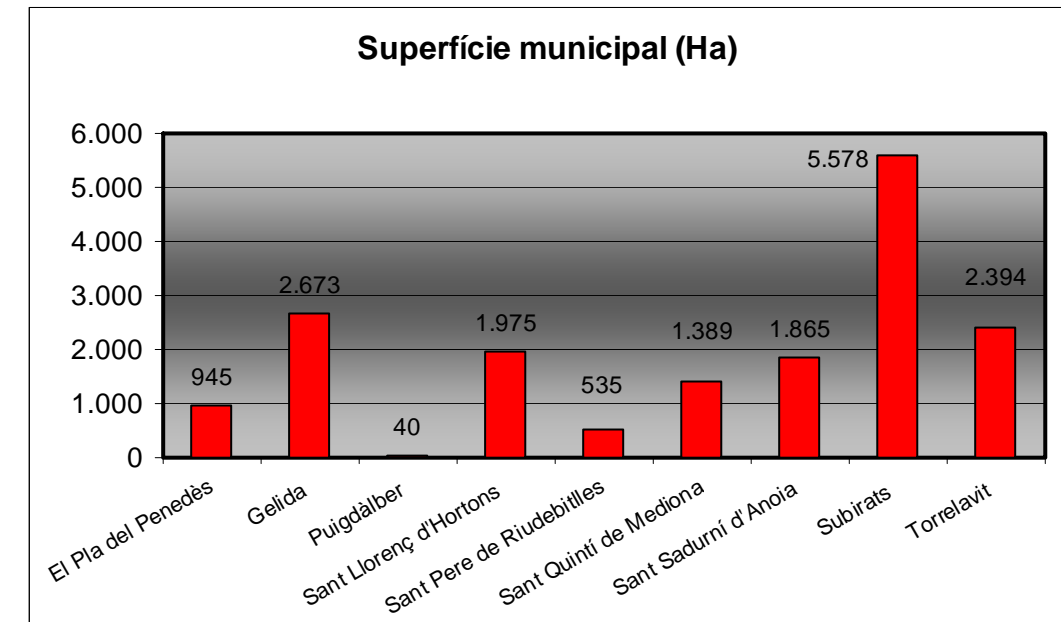
La MAP està situada al cor del Penedès. Des de la capital, St. Sadurn d'Anoia s'arriba a Vilafranca el Penedès per tant sols 16 km de Vilafranca del Penedès, a 19 km a Martorell, a 70 km de Tarragona i a 43 km a Barcelona. La major part dels municipis de la MAP configuren uns assentaments humans històrics lligats a una cruïlla de camins.

Els 9 municipis tenen una forma rectangular desdibuixada amb una punta orientada a nord-est; en direcció al Baix Llobregat. Aquests estan situats en el centre d'una gran planura i assentat sobre terres sedimentaries d'origen terciari.

El municipi amb més extensió superficial correspon a Subirats amb 5.578 ha, seguit de Gelida amb 2.673 ha i de Torrelavit amb 2.394 ha. Contràriament, els municipis més petits en extensió són

Puigdàlber amb 40 ha, seguit de St. Pere de Riudebitlles amb 535 ha, El Pla del Penedès amb 945 ha, St. Quintí de Mediona 1.389 ha, St. Sadurn d'Anoia 1.865 ha i St. Llorenç d'Hortons 1.975 ha.

Gràfic 1: Superfície municipal

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la DGU. PTOp 2005.

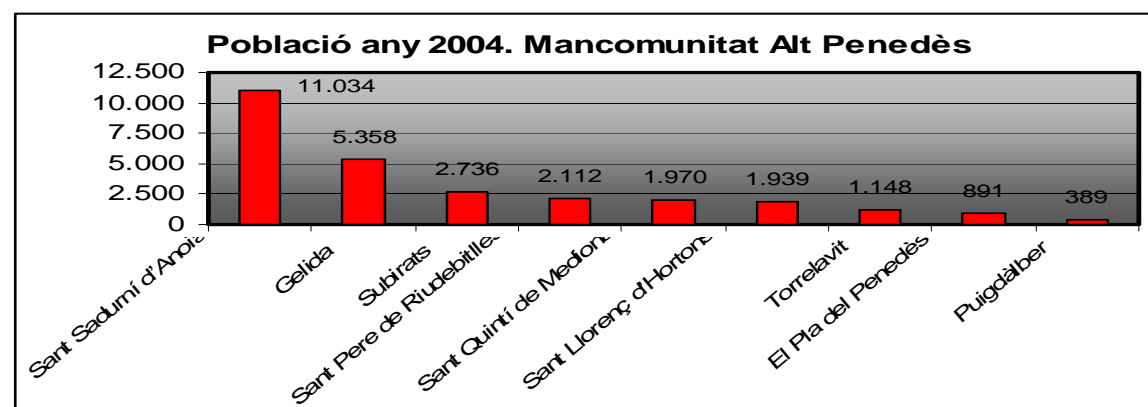
El municipis situats a la faldilla de les serres de l'Ordal són més grans en extensió que els situats a la vall del Bitlles. Aquests últims són més petits. Contràriament, els municipis més petits en extensió són Puigdàlber amb 40 hectàrees, seguit de St. Pere de Riudebitlles amb 535 ha i de El Pla del Penedès amb 945 ha. La mitjana superficial de la Mancomunitat de l'Alt Penedès és de 1.932 ha.

La població censada a la Mancomunitat de l'Alt Penedès és de 25.577 habitants (any 2004. Font idescat 2005), xifra que representa el 30 % de la població de la comarca de l'Alt Penedès. La capital de la Mancomunitat correspon a St. Sadurn d'Anoia amb 11.034 habitants, seguida de Gelida amb 5.358 habitants, de Subirats amb 2.736 habitants, St. Pere de Riudebitlles amb 2.112, St. Quintí de Mediona 1.970, St. Llorenç d'Hortons 1.939, Torrelavit amb 1.148 i El Pla del Penedès amb 891 habitants. Puigdàlber és el municipi de la Mancomunitat de l'Alt Penedès amb menor població. Aquest contabilitza tant sols 389 habitants.

Taula 1: Dades bàsiques de població i superfície de cada municipi			
Municipi	(1) Població	(2) Superfície terme municipal en km²	Densitat de població Hab/km²
Sant Sadurní d'Anoia	11.034	18,7	591,6
Gelida	5.358	26,7	200,4
Subirats	2.736	55,78	49,0
Sant Pere de Riudebitlles	2.112	5,4	394,8
Sant Quintí de Mediona	1.970	13,9	141,8
Sant Llorenç d'Hortons	1.939	19,8	98,2
Torrelavit	1.148	23,9	48,0
El Pla del Penedès	891	9,5	94,3
Puigdàlber	389	0,4	972,5
Total	27.577	173,9	158,5

Font: (1) Institut d'estadística de Catalunya. 2004. (2) Dades del Pla director de l'Alt Penedès

Gràfic 2: Població censada 2004

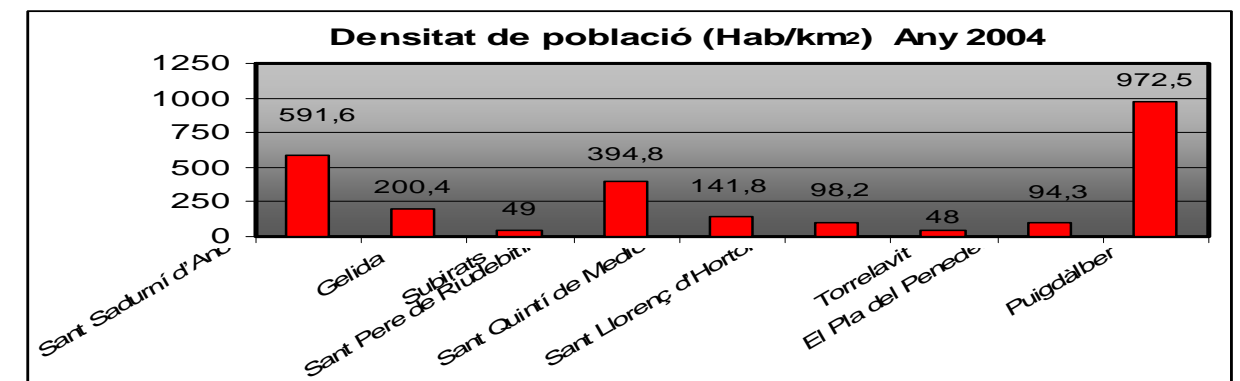

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la IDESCAT. 2005

La densitat de població del territori que abasta la Mancomunitat de l'Alt Penedès és de 158,5 hab/km². La densitat de població per municipis varia enormement. Mentre que Puigdàlber, 972,5 hab/km² seguit de St. Sadurní amb 591,6 hab/km² i de St. Pere de Riudebitlles 394,8 hab/km² tenen les densitats més altes, d'altres municipis es troben per sota de la mitjana mancomunat.

Aquests són per ordre decreixent els següents: Sant Quintí de Mediona amb 141,8 hab/km², El Pla del Penedès amb 94,3 hab/km², Sant Llorenç d'Hortons amb 98,2 hab/km², Torrelavit amb 48 hab/km², Subirats amb 49 hab/km² i Gelida amb 26,7 hab/km²

Gràfic 3: Densitat de població (any 2004)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la IDESCAT. 2005

1.3. Límits polític-administratius

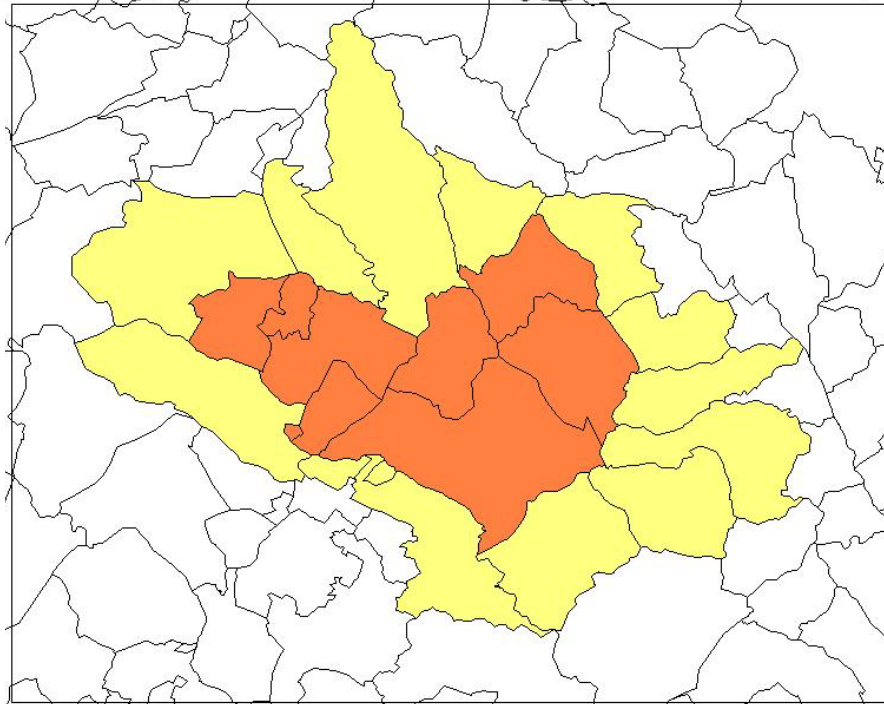
Els 9 municipis de la MAP amb El Pla del Penedès, Gelida, Puigdàlber, St. Llorenç d'Hortons, St. Quintí de Mediona, St. Pere de Riudebitlles, St. Sadurní d'Anoia, Torrelavit i Subirats estan situats a cavall entre tres comarques: Baix Llobregat, Anoia i el mateix Alt Penedès.

12 municipis li són veïns. Els municipis que formen una corona al voltant de la mancomunitat de l'Alt Penedès són els següents:

- Mediona, Guardiola de Font Rubí, Santa Fe del Penedès, Avinyonet del Penedès.
- La Llacuna, la Torre de Claramunt, Cabrera d'Igualada i Piera

- Sant Esteve de Sesrovires, Castellví de Rosanes, Corbera de Llobregat i Olesa de Bonesvalls.

Mapa 3: municipis al voltant de la Mancomunitat de l'Alt Penedès

Els límits de la comarca no tenen un vincle contundent i clar en base a la morfologia del territori, ja que la Depressió Pre-litoral continua a sud i a nord de la comarca. Es pot parlar de "Penedès" com una àrea més àmplia que englobaria el Baix Penedès i el Garraf.

L'any 1990 es varen modificar alguns dels límits definits l'any 1936 per Pau Vila. Així, els municipis de Castellet i la Gornal i Olesa de Bonesvalls passaren a formar part de la comarca de l'Alt Penedès, la qual en suma un total de 27.